

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

sætning mellem det, ministeren siger, og det, der står i den udstedte forholdsordre, at denne ikke kan fastholdes.

Løvrigt har jeg kun en bemærkning endnu til forsvarsministeren. Ifølge et referat i „Jyllandsposten“ af et møde i Aarhus den 6. oktober, efter at forholdsordren var udstedt, har ministeren udtalt:

„Baggrunden for denne (forholdsordre) er også, at det i den givne situation skal være umuliggjort, at de, der har det politiske ansvar, spiller idiotseksogtres med dem, der har ansvaret militært. Det må være således, at politikerne ikke kan dække sig bag de militære myndigheders ansvar.“

Jeg vil gerne vide, om ministeren godkender dette referat. Hvis han gør det, så har jeg et par yderligere bemærkninger at gøre.

(Kort bemærkning).

Elgaard: For at forebygge enhver misforståelse skal jeg anbefale at stemme imod den af det ærede medlem hr. Aksel Larsen foreslåede dagsorden.

Forsvarsministeren (Harald Petersen): Jeg har ved en tidligere lejlighed anmodet det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) om, når han læser forholdsordren, at læse den i sammenhæng. Sammenhængen er den, som jeg har peget på. I det første afsnit af denne forholdsordre står der en sætning med henvisning for de militære chefer til en situation, hvor der ikke foreligger krigserklæring, eller hvor krigstilstand ikke er dem bekendt, det vil altså sige en pludselig overfaldssituation. Derefter siges det, at en sådan situation ufortøvet skal mødes med et forsvar fra danske styrker. Sålænge disse styrker ikke er bragt op til krigsstyrke, altså ikke mobiliseret, er angrebet at betragte som signal til mobilisering. Derefter følger det afsnit, som det ærede medlem læste op, at i denne situation, hvor vi skal samle styrkerne, mobilisere, hvor vi skal have modstanden ind i organiserede former, er ordrer, der udgives af alle andre end lovlige myndigheder, falske. (Jørgen Jørgensen (Lejre): Det står der jo ikke!). Det er det, der står, og det er sammenhængen i hele det stykke.

Det ærede medlem var så glad for den

norske forholdsordre. Må jeg gøre opmærksom på, at i den svenske forholdsordre, som er udsendt til hele den svenske befolkning, har man sagt det, som jeg her peger på, endnu skarpere. Der har man givet to direktiver som et grundlag for det, der skal foregå i en situation af tilsvarende karakter. Det hedder i den svenske ordre:

„Modstand skal gøres i alle tilfælde.

Enhver meddelelse om, at modstanden skal opgives, er falsk.“

Det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) førte nu ind i diskussionen, at man i henhold til den givne forholdsordre kunne komme til at stå i den situation, at militære chefer kom til at handle på egen hånd. Det ærede medlem anførte i denne forbindelse et referat, som jeg ikke har set, men jeg vil gerne referere, hvad jeg har sagt, det står mig ganske tydeligt og klart. Det er ikke første gang, jeg har fremsat den mening, som er udtrykt i vendingen om, at jeg ikke vil have, der skal være den misforståelse, at underordnede militære myndigheder i en given situation, hvor det for dem er virkelig et ansvar at handle, skal stå således, at de ikke på forhånd, såvidt der er mulighed derfor, har deres ordrer at gå efter fra den politiske minister, der til syvende og sidst har ansvaret, også overfor militæret. Jeg ønsker ikke nogen situation, hvor der skal spilles idiotseksogtres med et ansvar, som politikerne måske med ubestemte vendinger søger at vælte over på en underordnet, som i en given situation er ude af stand til at tage et ansvar. Jeg ønsker, at det er ministeren, som har ansvaret, og det er bl. a. også det, denne forholdsordre giver udtryk for.

Dernæst kom det ærede medlem ind på spørgsmålet om det farlige i, at militære chefer kan komme til at handle på egen hånd, og den usikkerhedstilstand, dette kan forårsage. Det havde jeg også i tankerne, da jeg formede det, jeg sagde. Det er også det, der bl. a. har sin baggrund f. eks. i forholdsordren før første verdenskrig fra daværende minister, dr. P. Munch om neutralitetskrænkelser, og som også er gentaget i den forholdsordre før den sidste verdenskrig, som det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) har et medansvar for. Jeg skal tillade mig et citat. Der står bl. a. dér:

„Sker direkte angreb på dansk område, skal sådanne handlinger, når fjendtlig